TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. balandžio 28 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Intelektinė nuosavybė – Direktyva 2004/48/EB – 9 straipsnio 1 dalis – Europos patentas – Laikinosios priemonės – Nacionalinių teismų jurisdikcija taikyti laikinąsias apsaugos priemones siekiant užkirsti kelią bet kokiam gresiančiam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui – Nacionalinė jurisprudencija, pagal kurią prašymai taikyti laikinąsias priemones atmetami, jeigu ginčijamo patento galiojimas nepatvirtintas bent jau pirmojoje instancijoje priimtu sprendimu po protesto ar pripažinimo negaliojančiu procedūros – Tinkamo aiškinimo pareiga“

Byloje C-44/21

dėl *Landgericht München I* (Miuncheno I-asis apygardos teismas, Vokietija) 2021 m. sausio 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. sausio 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Phoenix Contact GmbH & Co. KG

prieš

HARTING Deutschland GmbH & Co. KG,

Harting Electric GmbH & Co. KG,

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė I. Ziemele (pranešėja), teisėjai P. G. Xuereb ir A. Kumin,

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Phoenix Contact GmbH & Co. KG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* H. Jacobsen ir P. Szynka,

– *HARTING Deutschland GmbH & Co. KG* ir *Harting Electric GmbH & Co. KG*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* T. Müller,

* Proceso kalba: vokiečių.

– Europos Komisijos, atstovaujamos T. Scharf ir S. L. Kalėdos,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32) 9 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Phoenix Contact GmbH & Co. KG* ginčą su *HARTING Deutschland GmbH & Co. KG* ir *Harting Electric GmbH & Co. KG* dėl tariamo *Phoenix Contact* priklausančio Europos patento pažeidimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2004/48 10, 17 ir 22 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(10) Šios direktyvos tikslas – suderinti [valstybių narių] teisės sistemas, kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas [intelektinės nuosavybės] apsaugos lygis.

<…>

(17) Šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynimo būdai kiekvienu atveju turėtų būti nustatomi taip, kad būtų tinkamai atsižvelgta į konkretaus atvejo specifines ypatybes, įskaitant kiekvienos intelektinės nuosavybės teisės savybes ir atitinkamais atvejais tyčinį ar netyčinį pažeidimo pobūdį.

<…>

(22) <…> labai svarbu numatyti laikinas priemones, kuriomis tuoj pat sustabdomas pažeidimas, nelaukiant sprendimo dėl nusikaltimo sudėties [dėl bylos esmės], tačiau paisant gynybos teisių, užtikrinant laikinųjų priemonių proporcingumą pagal bylos ypatybes ir pateikiant garantijas atsakovo išlaidoms ir patirtai žalai padengti nepateisinamo reikalavimo atveju. Tokios priemonės ypač pateisinamos, kai delsimas intelektinės nuosavybės teisės turėtojui padarytų esminę nepataisomą žalą.“

4 Šios direktyvos 2 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos [Sąjungos] ar nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams, šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai yra taikomi 3 straipsnio nustatyta tvarka visiems intelektinės nuosavybės

teisių pažeidimams, numatytiems [Sąjungos] ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionalin[ės] teisės aktuose.“

5 Minėtos direktyvos II skyriuje „Priemonės, procedūros ir gynybos būdai“, be kita ko, yra 3 straipsnis „Bendrasis įsipareigojimas“, suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės numato priemones, procedūras ir gynybos būdus, būtinus užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių, kurioms taikoma ši direktyva, vykdymą [paisymą]. Šios priemonės, procedūros ir teisių gynimo būdai turi būti sąžiningi, teisingi, neturi būti komplikuoti ar brangūs, ar sukelti nepagrįstą vėlavimą ar delsimą.

2. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai taip pat turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys; jie turi būti taikomi tokiu būdu, kad nebūtų sukuriamos kliūtys teisėtai prekybai ir numatytų apsaugos priemones nuo piktnaudžiavimo jomis.“

6 Tos pačios direktyvos 9 straipsnyje „Laikinosios ir prevencinės priemonės“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjo prašymu teismo institucijos galėtų:

a) įtariamam pažeidėjui nustatyti laikinąjį draudimą, skirtą užkirsti kelią bet kokiam gresiančiam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui, arba laikinai ir pagal nacionalinės teisės aktus nustatant pakartotinę nuobaudą, [uždrausti] tęsti šių teisių tariamus pažeidimus arba, jei jie tęsiami, reikalauti pateikti užstatą, kuris užtikrintų kompensaciją teisių turėtojui; laikinasis draudimas tomis pačiomis sąlygomis taip pat gali būti taikomas tarpininkui, kurio paslaugas naudoja trečioji šalis, pažeisdama intelektinės nuosavybės teises; <…>

b) reikalauti [nurodyti] atlikti poėmį arba pristatyti intelektinės nuosavybės teisių pažeidimu įtariamas prekes, siekiant, kad jos nepatektų ar nejudėtų prekybos kanaluose.

<…>

5. Valstybės narės užtikrina, kad 1 ir 2 dalyse minėtos laikinosios priemonės būtų atšauktos arba jų poveikis būtų kitaip panaikintas atsakovo prašymu, jeigu pareiškėjas per pagrįstą laikotarpį nepradeda proceso kompetentingame teisme, kuris priimtų sprendimą dėl bylos esmės; tokį pagrįstą laikotarpį nustato teismo institucija, reikalaujanti taikyti [taikanti] priemones, jei tai leidžiama pagal valstybės narės teisės aktus, o, nesant tokio nustatymo, šis laikotarpis neturi būti ilgesnis kaip 20 darbo dienų arba 31 kalendorinė diena, atsižvelgiant į tai, kuris laikotarpis yra ilgesnis.

6. Kompetentingos teismo institucijos, taikant 1 ir 2 dalyse minėtas laikinąsias priemones, iš pareiškėjo gali reikalauti pakankamo užstato ar vienodo užtikrinimo, kuriuo būtų galima kompensuoti bet kokią atsakovo patirtą žalą, numatytą šio straipsnio 7 dalyje.

7. Kai laikinosios priemonės yra atšaukiamos arba kai jos nustoja galioti dėl pareiškėjo veikimo ar neveikimo, arba kai po to yra nustatoma, kad intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo ar grėsmės pažeidimui [pažeidimo grėsmės] nebuvo, teismo institucijos turi teisę atsakovo prašymu reikalauti [nurodyti] pareiškėj[ui] suteikti atsakovui tinkamą kompensaciją už tomis priemonėmis sukeltus nuostolius.“

Vokietijos teisė

7 Pagrindinėje byloje taikytinos *Patentgesetz* (Patentų įstatymas) redakcijos 58 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Apie patento išdavimą skelbiama patentų biuletenyje. Kartu skelbiamas patento aprašymas. Patentas įgyja įstatyme numatytą poveikį nuo paskelbimo patentų biuletenyje momento.“

8 Šio įstatymo 139 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šalis, kurios teisės pažeistos, pakartotinio pažeidimo grėsmės atveju gali pareikšti ieškinį dėl veiksmų nutraukimo bet kuriam asmeniui, kuris, naudodamas patento saugomą išradimą, pažeidžia 9–13 straipsnius. Tokia teisė egzistuoja ir tuo atveju, kai akivaizdi pažeidimo grėsmė kyla pirmą kartą.“

9 Pagrindinėje byloje taikomos redakcijos *Zivilprozessordnung* (Civilinio proceso kodeksas) 935 straipsnyje numatyta:

„Taikyti laikinąsias apsaugos priemones ginčo dalykui yra leidžiama, jeigu yra pagrindo nuogąstauti, kad pasikeitus esamai padėčiai iš šalies bus atimta arba labai apsunkinta galimybė įgyvendinti savo teisę.“

10 Šio kodekso 940 straipsnyje nustatyta:

„Taikyti laikinąsias apsaugos priemones leidžiama taip pat siekiant reguliuoti laikinąją padėtį, susijusią su teisiniais santykiais, dėl kurių vyksta ginčas, jeigu toks reguliavimas, ypač tęstinių teisinių santykių atveju, atrodo būtinas norint išvengti didelio neigiamo poveikio arba užkirsti kelią gresiančiam smurtui arba dėl kitų priežasčių.“

Procesas Teisingumo Teisme

11 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašė Teisingumo Teismo šią bylą nagrinėti taikant pagreitintą procedūrą pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnį.

12 Šiam prašymui pagrįsti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teigia, kad dėl pagrindinės bylos pobūdžio jis turi priimti sprendimą per trumpą terminą. Be to, šio teismo teigimu, teismui neveikiant greitai, *Phoenix Contact* patirtų didelę ekonominę žalą dėl to, kad toliau būtų gaminami ir pardavinėjami suklastoti produktai. Iš tiesų, minėto teismo teigimu, galimas patento pažeidimas visų pirma sukeltų pavojų *Phoenix Contact* turimoms rinkos dalims ir dėl to ji, kaip nagrinėjamo patento savininkė, negrįžtamai prarastų pardavimo galimybes, o jas būtų sunku kompensuoti galimu vėlesniu žalos atlyginimu.

13 Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašymu arba išimties tvarka savo iniciatyva Teisingumo Teismo pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, gali nuspręsti nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal pagreitintą procedūrą, jeigu dėl bylos pobūdžio reikia, kad ji būtų greitai išnagrinėta.

14 Šiuo klausimu svarbu priminti, kad tokia pagreitinta procedūra yra procesinė priemonė, skirta reaguoti į ypatingą nepaprastąją padėtį (2022 m. kovo 10 d. Sprendimo *Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Visavertis sveikatos draudimas)*, C-247/20, EU:C:2022:177, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

15 Be to, pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją ekonominė bylos reikšmė ar ekonominiai interesai, įskaitant tuos, kurie gali turėti įtakos viešiesiems finansams, kad ir kokie svarbūs ir teisėti jie būtų, patys savaime nepateisina pagreitintos procedūros taikymo (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 18 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Weiss ir kt.*, C-493/17, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:792, 10 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

16 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad vien teisės subjektų suinteresuotumas, nors ir teisėtas, kuo greičiau nustatyti iš Sąjungos teisės kylančių teisių apimtį negali įrodyti, kad egzistuoja išimtinė aplinkybė, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 dalį (2022 m. kovo 3 d. Sprendimo *Presidenza del Consiglio dei Ministri ir kt. (Gydytojai rezidentai)*, C-590/20, EU:C:2022:150, 29 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

17 Dėl to, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą buvo pateiktas vykstant nacionalinei procedūrai dėl prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones, reikia priminti, jog Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad aplinkybė, jog prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas vykstant nacionalinei procedūrai, per kurią galima priimti laikinąsias apsaugos priemones, nei pati savaime, nei kartu su šio sprendimo 15 punkte nurodytomis aplinkybėmis neįrodo, kad dėl bylos pobūdžio reikia ją išnagrinėti per trumpą laiką (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 18 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Weiss ir kt.*, C-493/17, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:792, 12 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

18 Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, 2021 m. vasario 11 d. Teisingumo Teismo pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, nusprendė atmesti prašymą taikyti pagreitintą procedūrą.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

19 2013 m. kovo 5 d. *Phoenix Contact* pateikė patento paraišką dėl jungiamojo kištuko su apsauginio laidininko tilteliu. Per procedūrą iki šio patento išdavimo *Harting Electric* pateikė pastabas dėl šio produkto patentabilumo.

20 2020 m. lapkričio 26 d. prašomas patentas buvo išduotas *Phoenix Contact*, be kita ko, Vokietijoje.

21 2020 m. gruodžio 14 d. *Phoenix Contact* prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paprašė taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kad *HARTING Deutschland* ir *Harting Electric* būtų uždrausta pažeidinėti nagrinėjamą patentą.

22 Apie patento išdavimą 2020 m. gruodžio 23 d. buvo paskelbta Europos patentų biuletenyje.

23 2021 m. sausio 15 d. *Harting Electric* pateikė Europos patentų tarnybai (EPT) protestą dėl šio patento.

24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad padarė preliminarią išvadą, jog nagrinėjamas patentas galioja ir yra pažeidžiamas. Jis mano, kad patento galiojimui nekyla grėsmės.

25 Vis dėlto šis teismas patikslina, kad taikyti laikinąją apsaugos priemonę jam kliudo privaloma *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija) jurisprudencija, pagal kurią norint taikyti laikinąsias apsaugos priemones patento pažeidimo atveju nepakanka, kad nagrinėjamas patentas būtų išduotas kompetentingos tarnybos (nagrinėjamu atveju – EPT) po nuodugnaus patentabilumo patikrinimo, o šio patento galiojimo klausimas būtų teismo įvertintas nagrinėjant prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

26 Remiantis šia jurisprudencija, tam, kad būtų galima taikyti laikinąsias apsaugos priemones, dėl atitinkamo patento taip pat turi būti priimtas EPT sprendimas per protesto ar apeliacinę procedūrą arba *Bundespatentgericht* (Federalinis patentų teismas, Vokietija) sprendimas per registracijos pripažinimo negaliojančia procedūrą; šiuo sprendimu turi būti patvirtinta, kad šis patentas suteikia nagrinėjamam produktui apsaugą.

27 Manydamas, kad nurodyta jurisprudencija nesuderinama su Sąjungos teise, visų pirma su Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalimi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar su Direktyvos [2004/48] 9 straipsnio 1 dalimi suderinama *Oberlandesgerichte* (aukštesnieji apygardų teismai, Vokietija), kompetentingų kaip paskutinė instancija spręsti dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, jurisprudencija, pagal kurią prašymai taikyti laikinąsias apsaugos priemones dėl patento pažeidimo iš principo turi būti atmetami, jeigu [atitinkamo] patento galiojimas nebuvo patvirtintas pirmojoje instancijoje per protesto ar paskelbimo negaliojančiu procedūrą?“

Dėl prejudicinio klausimo

28 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinių teismų jurisprudencija, pagal kurią prašymai taikyti laikinąsias apsaugos priemones dėl patento pažeidimo iš principo turi būti atmetami, jeigu atitinkamo patento galiojimas nebuvo patvirtintas bent jau pirmojoje instancijoje priimtu sprendimu po protesto ar pripažinimo negaliojančiu procedūros.

29 Vadovaujantis suformuota jurisprudencija, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 28 d. Sprendimo *Magistrat der Stadt Wien (Grand Hamster – II)*, C-357/20, EU:C:2021:881, 20 punktą).

30 Pirma, pagal Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalies a punktą valstybės narės turi užtikrinti, kad pareiškėjo prašymu kompetentingos teismo institucijos galėtų įtariamam pažeidėjui taikyti laikinąsias apsaugos priemones, skirtas užkirsti kelią bet kokiam gresiančiam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui.

31 Taigi pagal šio 9 straipsnio 1 dalies a punktą, siejamą su Direktyvos 2004/48 17 ir 22 konstatuojamosiomis dalimis, valstybės narės įpareigojamos savo nacionalinėje teisėje numatyti galimybę kompetentingoms nacionalinėms teisminėms institucijoms priimti nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių, išnagrinėjus kiekvieno konkretaus atvejo ypatumus ir atsižvelgiant į minėtame 9 straipsnyje numatytas sąlygas.

32 Antra, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalies a punktą, siejamą su jos 22 konstatuojamąja dalimi, nacionalinėje teisėje numatytomis laikinosiomis priemonėmis turi būti sudarytos sąlygos nedelsiant nutraukti intelektinės nuosavybės teisių pažeidimą, nelaukiant sprendimo dėl bylos esmės. Tokios priemonės ypač pateisinamos, kai delsimas šių teisių turėtojui padarytų nepataisomos žalos. Taigi „laiko“ veiksnys yra ypač svarbus siekiant veiksmingai apsaugoti intelektinės nuosavybės teises.

33 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad nagrinėjamas patentas galioja ir yra pažeistas, todėl reikėtų patenkinti *Phoenix Contact* pateiktą prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones. Tačiau šiam teismui privaloma nacionalinė jurisprudencija, pagal kurią atitinkamam patentui laikinoji apsauga gali būti taikoma tik jeigu jo galiojimas buvo patvirtintas pirmosios instancijos sprendimu, priimtu patento ginčijimo procedūroje.

34 Reikia konstatuoti, kad tokioje jurisprudencijoje nustatytas reikalavimas, dėl kurio Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalies a punktas tampa visiškai neveiksmingas, nes pagal ją nacionaliniam teismui neleidžiama remiantis šia nuostata priimti nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių, kad būtų nedelsiant nutrauktas atitinkamo patento pažeidimas, nors, to teismo nuomone, šis patentas galioja ir yra pažeistas.

35 Kaip savo rašytinėse pastabose pažymi *Phoenix Contact*, dėl tokio reikalavimo gali susidaryti situacija, kai nagrinėjamo patento savininko konkurentai – potencialūs pažeidėjai – sąmoningai nusprendžia neginčyti šio patento galiojimo, siekdami išvengti veiksmingos teisminės apsaugos taikymo šiam patentui, todėl Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalyje numatytas laikinos apsaugos mechanizmas netektų prasmės.

36 Trečia, reikia konstatuoti, kad nacionalinės jurisprudencijos, kaip antai nurodytos šio sprendimo 33 punkte, nesuderinamumą su Direktyva 2004/48 patvirtina šia direktyva siekiami tikslai.

37 Šiuo klausimu iš minėtos direktyvos 10 konstatuojamosios dalies matyti, kad ja siekiama suderinti valstybių narių teisės aktus, kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vientisas intelektinės nuosavybės apsaugos lygis (šiuo klausimu žr. 2019 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *IT Development*, C-666/18, EU:C:2019:1099, 38 punktą). Vis dėlto ši direktyva, kaip matyti iš jos 2 straipsnio 1 dalies, taikoma nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos, be kita ko, nacionalinės teisės aktuose, jei šios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams (2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa*, C-367/15, EU:C:2017:36, 22 punktas).

38 Vadinasi, Direktyva 2004/48 nustato minimalius standartus, susijusius su intelektinės nuosavybės teisių gynimu, ir nekliudo valstybėms narėms numatyti didesnių apsaugos priemonių (2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa*, C-367/15, EU:C:2017:36, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

39 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad šios direktyvos nuostatos skirtos reglamentuoti intelektinės nuosavybės teisių aspektams, kurie susiję, pirma, su šių teisių laikymusi ir, antra, su kėsinimusi į jas, ir jomis reikalaujama užtikrinti, kad egzistuotų veiksmingi teisių gynimo būdai, skirti užkirsti kelią bet kokiam kėsinimuisi į esamą intelektinės nuosavybės teisę, nutraukti tokį kėsinimąsi ar taikyti atkuriamąsias priemones (2019 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *IT Development*, C-666/18, EU:C:2019:1099, 40 punktas ir jame nurodytas jurisprudencija).

40 Nacionalinė procedūra, skirta nedelsiant nutraukti bet kokį esamos intelektinės nuosavybės teisės pažeidimą, būtų neveiksminga ir todėl būtų pažeistas tikslas užtikrinti aukštą intelektinės nuosavybės apsaugos lygį, jeigu šios procedūros taikymui būtų nustatytas toks reikalavimas, koks įtvirtintas šio sprendimo 33 punkte nurodytoje nacionalinėje jurisprudencijoje.

41 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad registruotiems Europos patentams taikoma galiojimo prezumpcija nuo paskelbimo apie jų išdavimą dienos. Taigi, nuo tos dienos šiems patentams taikoma visa apsauga, kurią, *inter alia*, garantuoja Direktyva 2004/48 (pagal analogiją žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 48 punktą).

42 Be to, dėl rizikos, kad atsakovas laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūroje patirs žalos dėl tokių priemonių taikymo, reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2004/48 3 straipsnio 2 dalį intelektinės nuosavybės teisių laikymuisi užtikrinti šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai turi būti taikomi taip, kad nebūtų sukuriama teisėtos prekybos kliūčių ir būtų numatytos apsaugos priemonės nuo piktnaudžiavimo jomis.

43 Taigi šia nuostata reikalaujama, kad valstybės narės ir galiausiai nacionaliniai teismai suteiktų garantijas, kad, be kita ko, Direktyvos 2004/48 9 straipsnyje numatytomis priemonėmis ir procedūromis nebūtų piktnaudžiaujama (2019 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Bayer Pharma*, C-688/17, EU:C:2019:722, 68 punktas).

44 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas konkrečiai numatė teisines priemones, leidžiančias apskritai sušvelninti riziką, kad dėl laikinų priemonių atsakovas patirs žalą, ir taip jį apsaugoti.

45 Pirma, pagal Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 5 dalį valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje minėtos laikinosios priemonės būtų atšauktos arba jų poveikis būtų kitaip panaikintas atsakovo prašymu, jeigu pareiškėjas per pagrįstą laikotarpį nepradeda proceso kompetentingame teisme, kuris priimtų sprendimą dėl bylos esmės; tokį pagrįstą laikotarpį nustato teismo institucija, taikanti šias priemones, jei tai leidžiama pagal valstybės narės teisės aktus, o nesant tokio nustatymo, šis laikotarpis neturi būti ilgesnis kaip 20 darbo dienų arba 31 kalendorinė diena, atsižvelgiant į tai, kuris laikotarpis yra ilgesnis.

46 Antra, Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 6 dalyje numatyta galimybė prieš nustatant šias laikinąsias priemones pareikalauti iš pareiškėjo pakankamo užstato ar atitinkamo užtikrinimo, kuriuo būtų galima kompensuoti galimą atsakovui sukeltą žalą. Šią apsaugos priemonę kompetentingas teismas, gavęs prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, gali įgyvendinti tuo metu, kai nagrinėja šį prašymą.

47 Trečia, Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 7 dalyje numatyta galimybė joje nurodytais atvejais atsakovo prašymu įpareigoti pareiškėją suteikti atsakovui tinkamą kompensaciją už tomis laikinosiomis priemonėmis sukeltus nuostolius.

48 Šios teisinės priemonės yra garantijos, kurias Sąjungos teisės aktų leidėjas laikė būtina atsvara jo numatytoms greitoms ir veiksmingoms laikinosioms priemonėms. Taigi jos atitinka Direktyvoje 2004/48 numatytas garantijas atsakovui, kuriomis kompensuojama paskirta laikinoji priemonė, paveikusi jo interesus (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *Diageo Brands*, C-681/13, EU:C:2015:471, 74 ir 75 punktus).

49 Siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą, reikia priminti, kad taikydami nacionalinę teisę nacionaliniai teismai turi ją aiškinti atsižvelgdami į šios teisės normų visetą ir taikyti joje pripažintus aiškinimo metodus taip, kad ši teisė būtų išaiškinta kuo labiau atsižvelgiant į atitinkamos direktyvos tekstą ir į jos tikslą, kad būtų pasiektas joje numatytas rezultatas ir taip būtų laikomasi SESV 288 straipsnio trečios pastraipos (2016 m. balandžio 19 d. Sprendimo *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

50 Vis dėlto Teisingumo Teismas pažymėjo, kad principui, pagal kurį nacionalinės teisės aiškinimas turi atitikti Sąjungos teisę, taikomi tam tikri apribojimai. Pavyzdžiui, nacionalinio teismo pareiga aiškinant ir taikant ginčui svarbias nacionalinės teisės normas atsižvelgti į Sąjungos teisę apribota bendrųjų teisės principų ir ja negalima grįsti nacionalinės teisės aiškinimo *contra legem* (2016 m. balandžio 19 d. Sprendimo *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

51 Nagrinėjamu atveju, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrindinėje byloje nagrinėjamuose Vokietijos teisės aktuose nėra jokios nuostatos, pagal kurią nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių, kuria siekiama uždrausti patento pažeidimą, priėmimas būtų siejamas su sąlyga, kad dėl šio patento būtų priimtas teismo sprendimas per patento ginčijimo procedūrą, todėl šie teisės aktai visiškai atitinka Direktyvą 2004/48.

52 Šiomis aplinkybėmis svarbu pažymėti, kad Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo reikalavimas apima nacionaliniams teismas nustatytą pareigą prireikus pakeisti suformuotą jurisprudenciją, jeigu paaiškėja, kad ši pagrįsta su direktyvos tikslais nesuderinamu nacionalinės teisės išaiškinimu (2016 m. balandžio 19 d. Sprendimo *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

53 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi užtikrinti visišką Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalies veiksmingumą ir prireikus savo iniciatyva netaikyti nacionalinės jurisprudencijos, jeigu ši jurisprudencija nesuderinama su šia nuostata.

54 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2004/48 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinių teismų jurisprudencija, pagal kurią prašymai taikyti laikinąsias apsaugos priemones dėl patento pažeidimo iš principo turi būti atmetami, jeigu atitinkamo patento galiojimas nebuvo patvirtintas bent jau pirmojoje instancijoje priimtu sprendimu po protesto ar pripažinimo negaliojančiu procedūros.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

55 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinių teismų jurisprudencija, pagal kurią prašymai taikyti laikinąsias apsaugos priemones dėl patento pažeidimo iš principo turi būti atmetami, jeigu atitinkamo patento galiojimas nebuvo patvirtintas bent jau pirmojoje instancijoje priimtu sprendimu po protesto ar pripažinimo negaliojančiu procedūros.

Parašai.